

VISU FRONTU VOKIEČIŲ ARMIJA TRIUŠKINANČIAI EINA PIRMYN

Pietuose paimtas Chersono uostas, šiaurėje - Naugardas, Narva ir Kingisepas

Dviejų mėnesių karo Rytuose rezultatai: sunaikinta arba paimta 14.000 tankų, 14.000 patrankų, 11.000 lėktuvų, pateko į nelaisvę 1.200.000 sovietų karių

Vyriausioji Fiurerio būstinė. VIII-21. DNB. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Pietinėje Ukrainoje SS junginiai užėmė uostą ir pramonės miestą Chersoną, esantį prie Dniepro žiočių. Mūsų srityje, esančioje aplink Gomelį ir į šiaurę nuo Gomelio, baigėsi — kaip specialiu komunikatu buvo pranešta — dideliu sovietų ginkluotųjų pajėgų pralaimėjimu. Pėstininkų, motorizuotosios ir šarvuotųjų divizijos, bendradarbiaudamos su karinėmis oro pajėgomis, sumušė, sunaikino arba paėmė į nelaisvę 17 šaulių, 5 kavalerijos, 2 šarvuotųjų ir vienos motorizuotosios divizijos dalis, o taip pat ir dvi žemėje panaudotas oro desantų brigadas. Vėl padaryta priešui labai didelių nuostolių užmuštais ir sužeistais.

Belaisvių skaičius padidėjo 84 tūkstančiais, o patrankų grobis — 848.

Be to, į mūsų rankas pateko 144 tankai ir 2 šarvuotieji traukiniai.

Tarp Ilmeno ir Peipuso ežerų po daugelį dienų trukusių kovų buvo pralaužtos smarkiai prieš sustiprintos ir nepaprastai atkakliai ginamos pozicijos. Užimti Naugardo, Kingiseppo ir Narvos miestai.

Mūsų kariuomenės daliniai ir toliau sėkmingai veržiasi pirmyn. Karinių oro pajėgų junginiai vėl padarė didelius nuostolius iš Odosos ir Očakovo jūros keilais atsitraukiantiems sovietų kariuomenės daliniams ir prieš voroms į rytus nuo Dniepro kilpos.

Juodojoje jūroje karinės oro pajėgos nuskandino vieną 6000 tonų talpos transporto laivą ir apgadinę kitus tris didelius prekybos laivus.

Anglijos pakraštyje povandeniniai laivai puolė vieną smarkiai apsaugotą prieš laivų vilkstinę, nuskandindami vieną 5000 tonų talpos tanklaivį ir vieną 4000 tonų talpos krovinių laivą. Dienos metu kovos lėktuvai jūrose aplink Angliją sunaikino vienoje vilkstinėje plaukusį 3000 tonų talpos krovinių laivą. Prie Lamanšo pakraščio karinės britų oro pajėgos neteko oro kaulynėse keturių naikintuvų. Kitus keturis britų lėktuvus numušė mingaudžiai ir sargybos laivai. Paskirų sovietų bombonešių mėginimas praėjusią naktį pulti šiaurės Vokietijos pajūrio sritį liko bergždžias.

BERLIN. VIII-21. DNB. Dėl šios dienos kariuomenės vadovybės pranešimo DNB iš karinių sluoksnių patyrė: Šiandien baigėsi antrasis karo žygio prieš sovietus mėnuo. Per tuos du mėnesius vokiečių

karinės pajėgos Rytuose pasiekė stačiai antžmogiškus laimėjimus.

Dabar bendrai oro linijos tiesumu jos stovi už 600 — 800 kilometrų nuo savo pradinių pozicijų ir toliau sėkmingai kovodamos su sovietų kariuomene. Per tuos du mėnesius žmonių ir karinių medžių skaičiumi didesnes sovietų armijas nugalėjo keliuose dideliuose naikinamuosiuose mūšiuose, taip kad jos turėjo trauktis ir palikti didelę daugybę vertingiausių karo medžiagų. Ypač žymūs yra skaičiai paimtų ir sunaikintų sovietų tankų bei lėktuvų, kurie sudarė sovietų armijos ofenzyvinės galios branduolį. Iki šiol gautomis žiniomis, vokiečių ginklą sunaikino ar

ba vokiečių kariuomenė paėmė lygiai 14.000 tankų, daugiau kaip 14.000 patrankų, įskaitant priešstankines ir zėnines patrankas, ir daugiau kaip 11.000 lėktuvų. Tuo pat metu paimta į nelaisvę 1.200.000 sovietų karių.

Kaip kariuomenės vadovybės pranešimuose visuomet būdavo nurodoma, kad kruvini sovietų nuostoliai daug kartų prašoka paimtų ir nelaisvę skaičių, galima tikėtis, kad

sovietai neteko lygiai 5 milijonų kareivių.

Visi šie skaičiai įrodo, kokiais naikinamais smūgiais vokiečių karinės pajėgos sumušė pulti Vidurio Europai paruoštas sovietų armijas. Taip pat ir vokiečių bei są-

jungininkų pajėgų teritorijos laimėjimas per praėjusius du kovų mėnesius yra nepaprastas. Galicija, Besarabija ir Vakarinė Ukraina ligi Dniepro praktiškai yra vokiečių rankose. Tas pat yra su Gudija ir Baltijos šalimis iki Suomii Ilankos. Tai yra teritorija 870.000 kvadratinii kilometru. Taj daugiau negu Vokietija kartu su naujai prijungtomis sritimis Rytuose ir Vakaruose ir kartu su Bohemijos ir Moravijos protektoratu ir generaline gubernija. Sovietai neteko svarbiausių savo uostų Juodojoje jūroje ir dalies vertingiausios Ukrainos pramonės sričių, tuo pat metu, kaip kitoms netarpiškai grasina vokiečių kariuomenė. Toliau ji neteko savo esminių 1939 — 1940 metais pastumtų į Vaka-

rus pozicijų, kartu savo Baltijos jūros pozicijų. Taip pat jų vieninteliu netarpiškam galimui Europoje prisijungti prie pasaulinio susisiekimo Šiaurės Lediniuotojo vandenyne srityje dabar grasinama vokiečių ir suomių kariuomeni, kurios puola Karelijoje ir Kolas pusiasalyje. Taip pat vokiečių oro pajėgos smarkiai palietė ginklavimo pramonę Maskvos srityje, ir Sovietų Sąjungai bus sunku laiku išlyginti milžiniškus ginklų ir karinių reikmenii nuostolius, kuriuos padarė vokiečių ginklai. Taip vokiečių karinės pajėgos žengia į trečiąjį milžiniškos kovos su bolševizmu mėnesį, būdamos kupinos pasitikėjimo nesulipinta savo ginklų smogiamąja galia ir suprasdamos visišką savo pranašumą prieš jau smarkiai sumuštą sovietų armiją.

Rytuose vokiečių karinės pajėgos, sumušdamos paskutinii britų kardą žemyne, iškovoja sąlygą galutiniam atsiskaitymui su Didžiąja Britanija.

Tuo tarpu kovą prieš Didžiąją Britaniją išimtinai vedė vokiečių karo laivynas ir oro pajėgos. Naujasis vokiečių greitųjų valčių laimėjimas, kai puolant britų pakraščius, buvo nuskandinta 9.000 tonų talpos britų laivų, yra naujas įrodymas, kad vokiečiai nesilpėnėjančia ofenzyvine jėga kovoja su svarbiausiu priešiu — Didžiąja Britanija. Juo labiau mes artinamės prie antrųjų karo metų pabaigos, juo netarpiškiau krypta šis britų sukurstytas karas prieš pačius kurstytojus.

BERLIN. VIII-21. DNB. Paėmus Naugardą vokiečių kariuomenėi rugpiučio 19 d., sovietai šiauriniame fronto bare neteko dar vieno svarbaus susisiekimo centro. Naugardas turi lygiai 400.000 gyventoių. Šis miestas turi ypač svarbią reikšmę kaip susisiekimo centras Petrapilio srityje. Iš čia visomis kryptimis eina kelios geležinkelio linijos ir keilai. Naugarde statomi laivai keliuį Ilmeno ežeru ir Volchovo upe, kuris jungia Ilmeno ežerą su Ladogos ežeru. Be to, čia veikia keli linii ir odos fabriakai.

Karas išplečiamas į Tol. Rytus

Japonijoj didelis pasipiktinimas dėl Amerikos karo medžiagos transporto į Vladivostoką

TOKIO. DNB. „Jungtinių Valstiių karo medžiagos transportas Japonijos vandens keilais į Vladivostoką, turint galvoje begėdišką Jungtinių Valstiių ir Sovietų Sąjungos laikyseną,

visoje japonų tautoje ir vyriausybjėje sukėlė didelį pasipiktinimą“.

rašo „Kokumin Simbun“. „Ivairiausiuose sluoksniuose“, rašo to-

liau nacionalistų laikraštis.

„todėl reikalaujama, kad iš japonų pusės būtų imtasi atitinkamų priemonii dėl tų laivų perplaukimo Japonijos vandens keilais.

Tas susidomėjimas, kurį sukėlė ši problema japonų tautoje, yra nepaprastai didelis. Anglii amerikiečių parama Sovietu Sąjungai siekiama sustiprinti sovietų kovoji-

mo galia. Tačiau Japonija, kaip vyraujanti jėga Toluosiuose Rytuose, negali abejingai žiūrėti į sustiprintą ginklavimąsi Toluosiuose Rytuose, visvien kuria forma jis pasireikštų. Šioji Anglijos ir Jungtinių Valstiių pagalba Sovietu Sąjungai, teikiama per Ramii vandenyne, reiškia Europos karo išpėtimą į Toluosius Rytus“, pareiškia baigdamas laikraštis „Kokumin Simbun“.

Koks tas Rooseveltto ir Churchillio strateginis planas?

STOCKHOLMAS. DNB. Laikraščio „Daily Express“ New Yorko korespondentas, kaip „Nya Dagligt Allehanda“ iš Londono praneša, patyręs iš valdančiųjų sluoksnių smulkesnių žinių apie Rooseveltto ir Churchillio sudarytą strateginį planą. Juo, be kitko, Sovietu Sąjunga turi būti aprūpinama medžiagomis „visomis įmanomomis priemonėmis“, kad Vokietija ko ilgiau būtų „užimta“ Rytuose. Kinija turi toliau gauti pagalbą, kad tuo būdu Japonija būtų izoliuota Toluosiuose Rytuose. Japonija turi būti nuolat išpėjama apsupimu ir rimto susidūrimo su Jungtinėmis Valstiiėmis, Didžiąja Britanija arba Sovietu Sąjunga pavojumi, kadangi Japonija užgauna šitų valstiių

interesus. Britų Viduržemio jūros sritis turi būti aprūpinta visa's Amerikos ginklų sandėliu ištekliais. „Kiek galint greičiau“ turi būti gauti Amerikoje anglių sąskaita užsakyti bombonešiai. Visi strateginiai punktai turi būti

„okupuoti arba pulti iš sparno“. Į tuos punktus įeina: Iranas, Dakaras, Azorų salos, Cap Verdės salos ir Turkija. Turi būti ruošama žemyno ofenzyva prieš vokiečių armiją.

Ir Amerika duosianti Sovietu Sąjungai paskolą

VASINGTONAS. DNB. Jungtinių Valstiių paskolų direktorius Jesse Jones vakar spaudos konferencijoje pranešė, jog Jungtinių Valstiių vyriausybjė yra pasirengusi suteikti Sovietu Sąjungai paskolą pirktis karo medžiagos Jungtinėse Valstiiėse, jei pati Sovietu Sąjunga neturėtų kitų pi-

niginių šaltinių. Pagalba tačiau būsianti greičiau suteikta paskola, negu kreditan karo medžiagos ir žaliavų teikimu, kaip tai gausianti Anglija. Sovietu Sąjungai, kuri prašė Jungtinių Valstiių paskolos, Jones išpėja, kaip Associated Press praneša, kad Maskva šioje kryptyje leidžianti bandomajii balioną. Paklaustas apie galimos sovietams paskolos saugumą, Jones atsakė, jog jo manymu Jungtinių Valstiių vyriausybjė turėtų pasitenkinti sovietų pasižadėjimu mokėti.

NEW YORKAS. DNB. „New York Times“ praneša iš Londono, kad, eidamas 68 metus, mirė buvęs britų generalinis gubernatorius Australijai Viscount Stone Havnas.

GALŲ GALE PRIPAŽISTA

AMSTERDAMAS. DNB. Londono radijas, komentuodamas karine padėti Pietu Ukrainoje, pripažįsta, kad „besitraukiančios Budiono pajėgos“ vokiečių smingamųjų lėktu-

vų taip smarkiai puolamos, kad, palyginus su tuo, nublanksta net ir Džunkircheno bombardavimas.

BERLIN. DNB. Naktį į ketvir'adienį paskiri sovietų bombonešiai; Baltijos jūros pakraščiu buvo įskridę į Šiaurės Vokietiją ir kurių įaiką neplaningai skraidė višum Vokietijos sričių. Keičias čia laukuose išmestų bombų nepadare jokių vertų pažymėi nuostolii.

Svedai savo vandenyse išmėtyt minas

STOCKHOLMAS. DNB. Kaip TT praneša, Švedijos karo laivyno šefas pareiškė, kad „palengvinti švedu neutralumo sargybai“ švedu teritorialiniuose vandenyse tarp 56 laipsnio 19,5 minutės šiaurės platumos ir 56 laipsnių 19 minučių šiaurės platumos bus išmėtytos minos. Laivai išpėjami į šią minuotą sritį neplaukti. Laivams bus paliktas keilias, kurį nurodinės sargybos laivai,

Vorošilovo atsišaukimas į Leningrado gyventojus

HELSINKIS. DNB. Šiandien anksti rytą maršalo Vorošilovo per Maskvos radiją paskelbtame atsišaukime į Leningrado gyventojus reikalaujama „visiems kaip vienas ginti miestą“. Toliau atsišaukime nurodoma, kad gyventojai turi „sustiprinti miesto gynybą“. Ypač reikią suintensyvinti karo medžiagos gamybą. Atsišaukime reikalaujama „budrumo ir negailestingumo baikiųjų bei sabotuotojų atžvilgiu“.

linier Boersenzeitung“ maršalo Vorošilovo atsišaukimą į Petrapilio gyventojus, kviečiant juos „visus kaip vieną“ stoti ginti miesto, vadinama „metodine nesamone“ ir „tikru šaukimu į partizanii karą“. „Iš tikrųjų, rašo „Boersenzeitung“ toliau, taip pat ir

Sovietu Sąjungoje turėtų būti žinoma, kokias pasekmes turi šis nusikalstamas priešingas tarptautinei teisei elgesys kovų zonoje gyvenantiems gyventojams.

Lenkai, kurie buvo sukurstyti toli nuo kovų esančių anglii ir savo „vyriausybjės“, kuri laiku pabėgo, tai karčiai pajuto. Vokiečių armijos veiksmų šitokios beviltiškos priemonės nesukliudys, taip pat vargu uždels, Sunkias šitokios nusikalstamos nesamones pasekmes turės pakelti ne vokiečių karinės pajėgos, bet patys gyventojai. Todėl jau dabar reikią ypač smarkiai tai pabrėžti, kadangi yra tikra, kad Jungtinėse Valstiiėse priešvokiška propaganda su malonumu rašys taip pat apie Petrapilį“.

Bolševikai žvėriškai žudo sužeistus vokiečių karius

BERLIN. DNB. Viena Narvos apylinkėse žygiuojanti vokiečių pėstininkų kuopa paliko vienoje vietoje vieno sanitarijos puskarininkio priežiūroje 12 sužeistų karių, kurie vėliau turėjo būti perkelti į kitą vietą. Netrukus po to pasirodė toje vietoje gauja bolševikų, kurių tik dalis buvo uniformuota. Jie apsupo tą vietą, kur gulėjo vokiečių sužeistieji, ir iš visų pusių veržėsi į bežinklius sužeistuosius. Sanitarijos puskarininkį kelis kartus durklais bolševikai badė į apatinę kūno dalį ir į nugarą. Be to, jis buvo mušamas su šautuvo buožė. Bolševikai užmušė visus sužeistuosius, su šautuvo buožėmis sudauždami jiems kaukuoles ir subadydami juos durklais. Vienintelis išliko gyvas minėtasis sanitarijos puskarininkis, kuris, sunkiai sužeistas, buvo paslėptas.

BERLIN. DNB. Vienoje miško aikštėje netoli vieno kaimo Smolensko srityje liepos viduryje, kaip DNB patyrė, ant vieno medžio rastas pakartas vokiečių kareivis. Jo veidas buvo sutinęs ir liežuvius buvo išlindęs iš burnos. Jo kūnas daugelyje vietų buvo peršautas. Vietinių gyventojų, Antoniiaus Prankevičiaus ir Stepanovičiaus Bavinskio, parodymais ir tyrimais vietoje nustatytas bausis bolševikų nusikaltimas, kurio aukos buvo vienas vokiečių karininkas ir penki kareiviai. Šie vokiečių kareiviai buvo patekę į sovietų nelaisvę. Per tardymą su jais blaiviai elgėsi. Vėliau jie buvo bolševikų nuvesti į mišką. Vokiečių belaisvių akyse jie vienas po kito buvo ant vienos šakos pakarti. Bolševikai šaudė į juos iš pistoletų ir šautuvų. Vienas po kito visi šeši vokiečių kareiviai buvo bolševikų nukankinti. Tada dar tryčiojo sovietų kareiviai aplink jų kūnus ir mušė juos su lazdomis. Yra įrodymų, kad šiuose veiksmuose dalyvavo keli sovietų armijos karininkai, jų tarpe vienas majoras ir vienas politinis komisaras. Penkių kareivių kūnai buvo sovietų užkasti, o šeštasis paliktas kaboti.

VICHY. DNB. Rugsėjo 13 d. Marselyje bus atidaryta katalikų paroda, kurioje bus atvaizduota prancūzų katalikų organizacijų, ypač jėzuitų, ligšiolinė veikla tiek Prancūzijoje, tiek ir Prancūzijos kolonijose. Parodą globoja Marselio arkivyskupas.

Pulkininkas J. Petraitis

Kaip jie mus sušaudė

11

Nutariau atrodyti nenusiminęs ir galvos linktelėjimu pasisveikinau su juo. Jis, sėdėdamas už stalo, rašė ir, nepažvelgdamas į mane, mostelėjo ranka, rodydamas man kėdę kampe, netoli durų, ties ažuoline spinta. Po keleto minučių tylos paklausė, nepakeldamas akių nuo savo rašinio:

— Na, kaip jaučiatės, kaip išsimiegojote?

— Labai šalta kameroje. Negaliu užmigti, pasiskundžiau jam.

Vėl ilga tyla. Rašinėja, visokius popiergalius varto — labai užimtas darbu.

— Aš manau, kad tamsta negal užmigti dėl šalčio, — toliau kalba, neatitraukdamas akių nuo savo darbo, — bet negali užmigti, kad tamsta sąžinė grauzia, jog nesakai man teisybės apie savo ir kitų kontrrevoliucinį darbą.

— Aš, rodos, viską pasakau...
— Ne, tamsta viską „nachališkai melavai...
Jį kabinetą įėjo Razauskas. Aš atsistojuau. Razauskui pasirodžius visada reikalavo atsistoti.

— Žiūrėkit, ką jis čia man primelavo, — rodydamas į popierių krūvą. Dunkovas sako Razauskui. Paskui perskaitė jam keletą ištraukų iš mano parodymų, iš kur aš pinigų gavęs, kur juos padėjęs...

Jau ne pirmą kartą norima pasidalinti Persiją

Vokiečių spauda apie bolševikų ir anglų spaudimą Teheranui

BERLIN. DNB. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ rašo: „Jau keletas savaičių Persijos politika turi mažne kasdien gintis nuo sovietų mėginimų daryti Teheranui spaudimą. Pirmą kartą istorijoje Londonas ir Maskva pučia į vieną dūdą, stengdamiesi, jei galima, Persijos saskaita išvengti krizės. Anksčiau šis kraštas buvo tik jų nuolatinės konkurencijos objektas ir ekspansijos tikslas. Persija

vaidino vaidmenį Anglijos užsienio politikoje, ji buvo svarbi užtikrinant Anglijai sausumos kelią į Indiją, o carų laikais ir vėliau, sovietų santvarkoje, Iranas buvo rusams apsauga nuo Anglijos imperializmo Centrinėje Azijoje“. Laikraštis toliau rašo: „Anglijos ir Rusijos neapykanta Vokietijos Reichui jau buvo privedusi prie šių abiejų valstybių vieningumo Persijos reikalu, būtent, 1907 me-

tais, kuomet Londonas, siekdamas Vokietijos apsupimo, mėgino sutaukinti pasaulį su carų imperija. Tačiau sprendime, kuris tuomet buvo surastas, nebuvo atsižvelgiama nei į persų tautos egzistavimą, nei į jų valstybės suverenitetą. Buvo dalinamasi pro Persijos galvą — tipiškai imperializmo metodai — iš vienos pusės Persijos šiaurinę dalį, kuri buvo skiriama Rusijos įtakai, pietinę dalį,

kontroliuojama Anglijos, ir centrinę Persiją, kuri buvo paliekama savotiškai neutrali. Apie bet kurią savarankišką Persijos politiką nebegalėjo būti kalbos“.

Baigdamas laikraštis pareiškia: „1907 metai parodė tad persų tautai, ko ji turi laukti tiek iš savo šiaurės, tiek ir iš pietų kaimyno“.

KIEK PERSIJOJ YRA VOKIEČIŲ

BERLIN. DNB. Naujausiais autentiniiais duomenimis, Persijoje šiuo metu yra 2.590 anglų, 390 Sovietų Sąjungos piliečių, 690 vokiečių ir 310 italų. Į paminėtą vokiečių skaičių įeina vyrai, moterys ir vaikai. Wilhelmstrassės sluoksniuose pabrėžiama, kad šie skaitmenys aiškiai rodo anglų propagandos visame pasaulyje skleidiamo tvirtinimo, jog Persijoje dirbą 2.000—3.000 Reicho piliečių, absurdiškumą.

IRANAS Į SOVIETŲ ANGLŲ NOTAS ATSAKĖ NEPATENKINAMAI

STOCKHOLMAS. DNB. Laikraštis „Nya Dagligt Allehanda“ skelbia „United Press“ žinią iš Londono, kad Irano vyriausybė į anglų ir sovietų vyriausybių protestus atsakė nepatenkinamai. Atsakyme, kuris šiandien žodžiu buvo pareikštas Didžiosios Britanijos ir Sovietų Sąjungos diplomatiniais atstovams Teherane, pastebima, kad bus įteikta išsami nota raštu.

Žinios iš Rytų fronto

BERLIN. VIII. 21. DNB. Vokiečių žvalgybos lėktuvai patvirtino tą bausį sunaikinimą, kuris padarytas apie Odesą apsuptiems sovietų junginiams dėl sutelkto vokiečių ir rumunų junginių puolimo ir vokiečių artilerijos ir kovos lėktuvų veiklos. „Aš nei žemė, nei artillerijos, nei naikintuvų nekludomas žemai perskridau Odesos miestą ir uostą“, taip praneša vienas vokiečių lakūnas. „Aš mačiau Duenkircheną ir Calais. Bet kas buvo Odesoje, yra daug kartų baščiau. Aš mačiau sovietų kareivius, kurie, išsigandę staigaus mūsų pasirodymo, po paskutinio mūsų smingamųjų kovos lėktuvų puolimo stovėjo tartum paraližuoti ir nejudėjo iš vietos. Vienas sugriuvęs sandėlis po savo griuvėsiais palaidojo šimtus sovietų kareivių. Per tirštus dūmus, kurie pakibę viršum viso miesto, mes matėme daug sunkvežimių ir tankų, kurie, mums pasirodžius, be plano važinėjo gatvėmis. Nekreipdami dėmesio į žuvusius ir sužeistuosius, jie važavo gatvėmis. Tai buvo baisaus sumišimo ir sunaikinimo vaizdas, kurį mes matėme, skraidydami virš Odesos“.

BERLIN. VIII. 21. DNB. Vokiečių pulkai ėmėsi persekioti prie Gomelio sumuštus bolševikus. Žygiuojantieji į priekį vokiečių kareiviai visur mato bausius naikinamojo mūšio vaizdą. Dar tebeguli mūšio laukuose tūkstančiai užmuštų bolševikų, kurių beviltiški puolimai sugniužo vokiečių pėstininkų ir artilerijos ugnyje. Miškų atžalynuose dar teberūksta granatų padegti medžiai, tiesiog sudraskyti visų rūšių tankai ir vežimai rodo taiklumą vokiečių artilerijos, kurios sviediniai toli iškisno žemę. Kur tik keliai nuvalyti vokiečiams žygiuoti, visur di-

delės krūvos sunaikintų ir sušaudytų bolševikų karo reikmenų, šautuvų, kulkosvaizdžių, patrankų, lagaminų ir kuprinų, kurių turinys išmėtytas po laukus, dėžių su dokumentais ir žemėlapiais, dujokaukių ir šalmy bei didelė daugybė sunaikintos aprangos ir munitcijos. Gomelio miškuose nuolat užtikamos nedidelės išsklaidytų sovietų kareivių grupės, kurios įrikiuojamos į begalines belaisvių voras, kurios nusidriekia visais keliais. Šimtai sužeistų belaisvių su kraujo persigėrusiais tvarsčiais nugabenami į perrišimo vietas. Visur sumuštų sovietų sunaikinimo ir vargo vaizdas.

BERLIN. VIII. 21. DNB. Vokiečių kariuomenės junginiai rugpjūčio 19 ir 20 d. d. apsupamai puldami sutriuškino Gomelio srityje sovietų kariuomenės likučius. Tankios vokiečių smogiamųjų dalinių bangos vis labiau spaudė surisius sovietų junginius.

Kokie sunkūs buvo sovietų nuostoliai, parodė savo veikla vienas vokiečių pėstininkų pulkas. Atkaklaus susišaudymo metu pulkas sunaikino dvi sovietų nepilnas divizijas, kurios, surinkusios visas turimas jėgas, mėgino prasiliužti po viena strategiškai svarbų punktą. Plačiu frontu atžygiuojančios sovietų pėstininkų masės sugniužo, apšaudomos vokiečių kulkosvaizdžių, pėstininkų patrankų ir granatsvaizdžių. Salvės sumukdė vieną po kito rusų kareivius. Kaskart pradingdavo vis naujos, komisarų pirmyn varomos sovietų kareivių bangos. Vokiečių kareiviai, užsigulę už savo kulkosvaizdžių, žiūrėjo, kaip dideliame plote kaupėsi lavonai. Po to prasidėjo staigus vokiečių pėstininkų puolimas. Vokiečių kariai įsiveržė į paskutinius atramos

likučius. Pabėgę į miškus bolševikai nespriešdami pasidavė. Belaisviai pareiškė, kad jie nušovė savo politinius komisarus, kad jie jų neverstų dar kartą beprasmiškai aukotis.

BERLIN. VIII. 21. DNB. Per paskutines penkias dienas Rytų fronte buvo iš eilės numušta oro kautynėse arba sunaikinta žemėje 131, 56, 90, 108, ir 144 lėktuvai. Palyginus su tais 529 sovietų netektais lėktuvais, vokiečių nuostoliai siekia tik 14 lėktuvų.

BERLIN. VIII. 21. DNB. Rugpjūčio 19 d. rytą rytiniame Dniepro krante buvo paimita į nelaisvę tam tikras skaičius sovietų karininkų. Tarp jų yra sunkiai sužeistas sovietų šarvuotųjų korpo vadas generolas leitenantas Sokolovas.

Jungt. Valstybėse sustiprinta melų kampanija prieš Vokietiją

BERLIN. DNB. Vėl pastebima sustiprinta melų prieš Vokietiją kampanija Jungtinėse Valstybėse svarsto Helmut Suendermannas laikraščioje „Nationalsozialistische Parteikorrespondenz“. Žinomas rašytojas nurodo tai, kad sovietų agentūros „TASS“ biuletiniai, kurių propagandinę medžiagą prieš Vokietiją iki šiol kiekvienas rimtas žurnalistas išmesdavo į krepšį, vėl smarkiai pradėjo būti siunčiami į New Yorką, kaip kad kriminalinio romano epizodai su baisiomis pasakomis ir panašiomis smulkmenomis būtų pateikti Amerikos skaitytojui. Iš tų „šauinių“ žinių atrodo, kad vokiečių kareiviai traukia Ukrainos gatvėmis, kurios nuklotos sovietų moterų, vaikų ir senelių lavonais,

žudydami, svilindami ir plėsdami. Kitos sovietų žinios yra panašios rūšies ir kalba apie tariamus krivinius įvykius Jugoslavijoje, Olandijoje ir generalinėje gubernijoje. Tai nėra nuostabu, rašo Suendermannas toliau, kad Maskvos baisenybių fabrikavimo centrinė platiną tokį rašomojo stalo šlamštą. Tačiau verta pastebėti tą faktą, kad Jungtinių Valstybių spauda nesigėdina perimti šitą apgaulę ir pateikti viešumai. Tai aiškiai rodo slapto įsakymo Jungtinių Valstybių spaudai dėmę. Yra pagrindo manyti, rašoma straipsnio pabaigoje, kad ši aktyvi ir be jokios kritikos Jungtinių Valstybių spauda pagalba bolševikinėms nesąmonėms, yra iš aukščiausios įsakytą kampanija.

— Tai ką, ar tamsta manai, kad čia mus kvailius radai!? — sušuko Razauskas. — Ar tamsta manai, kad aš nežinau apie tamstos kontrrevoliucinį veikimą? Man viskas yra žinoma...

— Prašau duoti man konkrečius klausimus...

— Nutilk! Nejudink rankų, juk kariuomenė mokė, kaip reikia stovėti!

Tuo tarpu kažinkas pabarškino į duris. Dunkovas užuot sakęs „prašau“ garsiai pasakė: „Da!“ Į kambarį įėjo civilis gerai apsirengęs vidutinio ūgio niūrios išvaizdos tipas: plaukai juodi, kaip smala, labai tamsus pailgas veidas, kumpa nosis — nepanašus nei į žydą, nei į kaukazietį gal daugiau buvo panašus į graiką.

Tuojuo po jo, nepasibeldęs į duris, įėjo ir kitas tipas: stambaus ūgio, petingas, stambus raudonas veidas, kaip gero girtuoklio, kumpa smaili nosis, siauros, kaip meitelio, akys ir šlykšti pagiežos pilna šypsena. Ar jis karys ar civilis, sunku pasakyti, nes apsiavęs ilgais batais, naujas rudas ilgas odinis apvalkalas ir ant galvos pilko smulkaus karakulio žema kepurė, kurios nenusiėmė ir į kambarį įjęs. Abu tie tipai labai panašūs į budelius arba į žmogžudžius. Juos pamatęs, pajutau, kad per mano nugarą lyg kelios skruzdės viena po kitos prabėgo. Instinktyviai pajutau, kad čia kas nors ne gerumu kvepia. Paskutinis, kuris įėjo, atsistojo prieš mane paliai duris, pirmutinis — prie stalo, o Razauskas su Dunkovu sėdėjo už stalo.

— Tai ką, ar tamsta taip ir nesakysi teisybės apie savo kontrrevoliucinį veikimą: ko važinėjai į Kauną ir į Vilnių? — vėl paklausė Razauskas.

— Aš sakiau teisybę...

— Me-e-luoji, „mat—mat!“ — sušuko, iš kėdės pašokęs ir kumštį rodydamas man, Razauskas. O tipas su pilka karakulio kepure, žiūrėdamas į mane, tik piktai šypsojosi.

Po to Razauskas kažin ką parašė ant mažo popieriuko ir, padavęs jį Dunkovui, išėjo iš kabineto. Dunkovas, perskaitęs popieriuką, atsi-kėlė ir, pavaiškščiojęs po kambarį, kreipėsi į mane:

— Na, Petraitis, kalbėk!

— Kad aš nežinau, ką kalbėti...

— Ir aš nežinau, ką kalbėti, bet kalbėti reikia.

— Jūs čia pasilikit su juo, o aš truputį išeisiu, — pasakė Dunkovas paskutiniems dviem tipams ir išėjo.

— Mes tave, kalės vaike, išmokysime, kaip reikia kalbėti! — pasakė man biauriai šypsodamas tipas su karakulio kepure. — Nusivilk palta. Sėsk čia ant kėdės, suglask kojias, padėk rankas ant kelių!

Klusniai nusivilkau ir atsėdau ant kėdės, kaip jis man liepė. Nė nepastebėjau, iš kur jis ištraukė geležinius apirankius, ir surakino mano rankas priešakyje.

— Atnešk „palką“, — (kad būtų patogiau, tipą su karakuline kepure vadinsiu „pirmuoju tipu“, o juodąjį, į graiką panašų, vadinsiu „antroju tipu“) pirmasis įsakė antrajam.

Pastarasis išėjo į koridorius ir atnešė naują „funkę“ (guminę lazdelę, kurias policininkai nešioja). Bet nežinau, ar taip tik man atrodė, kad ta „funkė“ buvo daug storesnė ir ilgesnė, negu paprastos policininkų „funkės“. Pirmasis tipas, paėmęs „funkę“ iš antrojo, pakiošo man ją po nosim, net nosies galą palietė

(B. d.)

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 14

1. Der in meiner oeffentlichen Bekanntmachung Nr. 8 vom 7. August 1941 festgesetzte Hoechstpreis fuer Kartoffeln im Kleinverkauf (Einzelhandel) wird erhoehet auf — 45 Rubel je 1 kg.
 2. Dieser Hoechstpreis tritt mit dem morgigen Tage in Kraft.
 3. Preisueberschreitungen werden streng bestraft.
 Kaunas, den 21. August 1941.
 Der Gebietskommissar
 Kauen-Stadt
 gez. CRAMER
 SA—Oberfuehrer.

Viešas skelbimas Nr. 14

1. Mano š. m. rugpjūčio 7 d. viešajame skelbime nustatytos kainos bulvėms detaliame pardavime šiuo padidinamos iki 0,45 Rb, 1 kg.
 2. Šių kainos pakėlimas veikia nuo ryt dienos.
 3. Nesilaikantieji šių kainų bus griežtai baudžiami.
 Kaunas, 1941 m. rugpjūčio 21 d.
 Kauno Srities Komisaras
 (pas) CRAMER
 SA Oberfuehrer

KRONIKA

PETRAŠIŪNU KAPUOSE BOLŠEVIKŲ NUŽUDYTŲ KALINIŲ ŠEIMŲ ŽINIAI

Kauno Sunkiųjų Darbų Kalėjimo Dingusių Kalinių Ieškojimo Skyrius praneša:
 Š. m. rugpjūčio mėn. 27 dieną Petrašiūnų kapuose bus atkasami bolševikų nužudytų kalinių lavonai.
 Nužudytųjų kalinių šeimoms gali nurodyti Petrašiūnus ir savo artimuosius atpažinti.

LIETUVOS RAUDONASIS KRYŽIUS PLEČIA SAVO VEIKLĄ

Lietuvos Raudonajam Kryžiui besirūpinant politinių kalinių, lietuvių tremtinių šeimų bei nukentėjusių nuo karo šelpimu, yra svarbus reikalas turėti visose apskrityse ir net valstiuose savo skyrius. Centro vadovybė tuo reikalu yra parodžius daug iniciatyvos, paskatindama ir kviesdama vietas inteligentines pajėgas provincijoj imtis šio gražaus ir būtino darbo. Nesitenkinama aplinkraščiais ir raginimais. Nukentėjusiųjų nuo karo šelpimo ir Raud. Kryžiaus skyrių steigimo reikalais centro vadovybės aplankomos visos svarbesnės provincijos vietos. Neseniai ekspediciją iš Raud. Kr. atstovo pulk. Ingelevičiaus ir nuo karo nukentėjusius šelpti Vyr. Igalotinio įstaigos atstovo inž. M. Valeikos apšaukė Raseinius, Tauragę, Gargždus, Kretingą, Palangą, Skuodą, Mažeikius, Telsius ir daug kitų Žemaitijos vietų.

RENGIAMI MENO VAKARAI

Ivairiuose provincijos miestuose, kur yra vokiečių kariuomenės daliniai, laikas nuo laiko rengiami meno vakarai. Tų vakarų programos išpildo vokiečių ir lietuvių meninės pajėgos. Mėno vakarų metu vokiečių kariai ir lietuviai turi progą susipažinti su tautinėmis dainomis, šokiais, muzika. Be kita ko, užmezgami glaudesni bendradarbiavimo ryšiai.

PLEČIAMAS PLYTINIŲ TINKLAS

Statybinių Medžiagų Trestas savo žinioje turi 60 įmonių, kurių tarpe yra 40 plytinių. Per karą nukentėjo tik Tauragės plytinės, iš kurių viena visai sunaikinta, kita kiek apgriauta. Visose plytinėse darbas vyksta normaliai. Statybinių Medžiagų Trestas plytinių tinklą yra numatęs dar labiau išplėsti ir tam reikalui ruošia kvalifikuotus specialistus. Dabar ir ūkininkams plytų pirkimas bus prieinamesnis, nes nebereikės jiems iš tolimų vietų vežtis, ir, be to, plytų bus daugiau pagaminama.
 Tresto žinioje esą stiklo fabrikai nuo karo nenukentėjo. Radviliškio stiklo fabrikas plečiamas. Vietoje atleistųjų žydų specialistų, kurie buvo užkirte kelią ruošti lietuviams tos srities specialistus, dabar dirba nauji žmonės. Netrukus bus paruoštas naujas kvalifikuotų darbininkų kadras.

PIENINĖS SPAUDOS PLATINIMO DARBE

Išlaisvintos iš bolševikų jungo Lietuvos spauda gyventojų tarpe yra labai didelis susidomėjimas. Kaimo gyventojai, kurie praėjusiais metais be prievartos laikraščius nesiprenumeravo ir bolševikų skleidžiamo per spaudą melo neskaityt, dabar skaito ne tik jiems specialiai skirtą savaitraštį, bet ir dienraštį. Provincijos pieninės, kurios palaiko ryšius su apskričių miestais ir Kaunu, įsijungė į spaudos platinimo darbą. Dabar ūkininkai be jokių sutrikimų per nurgriebimo punktus bei pienines gauna laikraščius.

Tragiškai žuvusių Onos Osmolskytės - Vaboliėnės ir Jono Vabolio palaikai laidojami šį šeštadienį 18 val. A. Panemunės kapuose.

Pranešame Gerb. Klientams, kad siuvėjas RIMŠA artelėj „Mada“ nuo 21 d. š. mėn. nebedirba. Užsakymus laikinai priima Aukštaičių 26, bt. 1. Tel. 21633 arba 20895. 527(2)

Dėmesio!

Visi turintieji pretenzijų į koop. gam. artelę „Varpa“ privalo iki š. m. rugsėjo mėn. 10 d. pareikšti pretenzijas. Iki to laiko pretenzijų nepareikšus vėliau bus pretenzijos nepriimanos.

Art. „Varpa“ valdyba Savanorių pr. 109. 536(3)

„PARAMA“

MOKA AUKŠTAS KAINAS
 PERKA:
 1. Kopūstus, agurkus, bulves, pomidorus ir t. t. dideliais ir mažais kiekiais.
 2. obuolius ir kriaušes.
 3. Bičių medų.
 4. Krapus džiovintus ir žalius.
 Prašome siūlyti: daržoves ir krapus, Kaunas, Vilniaus g-vė v. 21. 529(2)

Sporto žinios

SIANDIEN FUTBOLININKŲ TRENIRUOTĖ

Siandien 18 val. futbolo rinktinės žaidikai renkasi Kauno sporto aikštynė treniruotei.

PO VOKIETIJOS ŠACHMATŲ PIRMENYBIŲ

Šių metų Vokietijos šachmatų pirmenybės pasibaigė jaunųjų pergale — pirmąją ir antrąją vietas pasidalino Junge ir Schmidt, surinkę po 10,5 tšk. Junge turi 17 metų, o Schmidt — 25 m. Tiesa, Schmidt šachmatininkų pasaulyje yra gerai žinomas ir savo laiką buvo Estijos meistras, bet apie Junge atsiekimus nėra daug kas girdėjęs. Jo staigus iškilimas į Vokietijos šachmatų elitą tarp sukėlė nuostabas ir pasigėrėjimo.
 Junge yra gimęs Čilėje 1924 m. Po keturių metų atvyko į Vokietiją. Dar po dviejų metų susipažino su šachmatų lenta. Tenka pridurti, jog Junge šeimoj šachmatais žaisti buvo seniai įprasta, jau seneliai ir proseneliai buvo pamėgę šį žaidimą.

DŽIOVA SERGANČIŲ ŽINIAI

Kauno Centrinis Tuberkuliozinių Dispanseris iš Putvinskio g. Nr. 34 persikėlė į Kanto gatvę Nr. 11. Ligoniai iš Kauno miesto ir apskrities priimami su gydytoju rašteliais ir pažymėjimais, iš kitų apskričių tik konsultacijai. Serga kaulų džiova priimami iš visų apskričių.

Dispanseris veikia darbo dienomis šiomis valandomis:

Suaugusiųjų ir vaikų skyriai
 Registracija 9—11 ir 15—17 val.
 Gydytojai priima 9—13 ir 15—19 val.

Ortopedo kabinetas (kaulų džiova)
 Pirmad., trečiad. ir penktadieniais 15—17,30 val.

Laboratorija
 Kraujas tyrimui priimamas 9—10 ir 15—16 val.,
 kita medžiaga tyrimui priimama 9—12 ir 15—17 val.

Ligonių lankymas stacionare
 Darbo dienomis 16—17 val., šventadieniais 12—13 val.

DISPANSERIO VEDEJAS

JEI IŠVERSTI

Ką nors reik. į Sapiegos 6 cik. Vertimų biuras „Plunksnas“. Tel. 23727. 494(4)

Sąžininga lietuvi. mokanti gerai skalbti su pažymėjimu, ieško darbo skalbykloje.
 Siūlyti Džukų g. 10/14. 508(2)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminių Prekybos siuvykloje esančioje Daukanto g. 13 nr. priimami užsakymai įvairių civilių ir kariškų rūbų. Užsakymai, prižiūrimi patyrusio spec. siuvėjo p. Gerulaičio atliekami greit, gražiai ir sąžiningai.
 Kauno Pramoninių Gaminių Prekyba 491(4)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminių Prekybos batų taisymo dirbtuvėje esančioje Laisvės al. 50 nr. batų taisymui užsakymai atliekami greit, gerai ir sąžiningai.
 Kauno Pramoninių Gaminių Prekyba 492(4)

Kauno Elektrinių Rajonas praneša gerb. abonentams, kad už atleistą elektros energiją pagal inkasentų padarytus abonentų atsiskaitymo knygelėse įrašus galima mokėti:
 1. Visose Komunalinio Banko pajamų kasose.
 2. Kauno Elektrinių Rajono kasoje, Daukanto g. 15.
 3. Vietoje — patiems inkasentams. Mokant reik turėti atsiskaitymo knygeles.
 Kauno Elektrinių Rajonas 522(1)

Auklė su gerom rekomendacijom tuojuo reikalinga. Atlyginimas geras. Kreiptis į Ambraziene, Kaunas, Būgos g-vė Norkaičio namas N. 39a, but. 1. Telefonas Nr. 25340. 524(2)

Mokyklų jam gerai sekėsi, ypatinai šauniai pasireiškė matematikoje ir jau yra baigęs gimnaziją.

Turėdamas penkiolika metų, Junge dalyvavo komandinėse Vokietijos pirmenybėse už Hamburgo ekipą. Tais pačiais metais laimėjo Hamburgo pirmenybes ir keletą kitų turnyrų. Savo laimėjimais atkreipė dėmesį ir buvo pakviestas šių metų pirmenybėms.

Jo ateities planai? Kiek leis matematikos studijos, žaisti šachmatais, siekti naujų pergalių ir atstovauti Vokietiją didžiuose turnyruose. Be to, netrukus numato sužaisti matčią su didžiuoju rivalu Schmidt.

Pabaigai šių metų Vokietijos pirmenybių kvalifikacinė lentelė: 1 — 2. Junge ir Schmidt po 10,5 tšk., 3. Richter 10 tšk., 4. Mueller 9 tšk., 5—6 — 7 Kieninger, Palme ir Pfeiffer po 8,5 tšk., 8—9—10—11. Ernst, Lokvenc, Dr. Rahn ir Rellstab po 7,5 tšk., 12. Nuernberg 7 tšk., 13—14. Dr. Lachmann ir Weinitschke po 5 tšk., 15. Brunoehler 4 tšk., 16. Kranski 3,5 tšk..

APIE MARATONO BĖGIMĄ

490 m. prieš Kristų persų kariuomenė įžengė į Graikiją. Maratono vietovėje, apie 39 km nuo Atėnų, persų karvedžiai Datisas ir Artaphernes sutelkė karių būrius, kad galėtų nekiludomai žygiuoti į sostinę. Persams kiludė mažas graikų būrelis, vadovaujamas Miltiada. Atrodė, graikų žlugimas neišvengiamas, ir Atėnų gyventojai susitelkė Akropolįje. Tačiau taip nutikti nebuvo lemta. Persų kilo suirutė, ir Graikijoje buvusį kariuomenė tapo atsaukta į tėvynę. Persai pasuko prie laivų. Šį momentą išnaudojo Miltiadas ir persus suvarė į ožio ragą. Su džiaugsminga žinia buvo pasiųstas karys į sostinę. Euklesas, toks pasiuntinio vardas, bėgte atbėgo į Atėnus ir ištaręs: „Džiaukitės, mes nugalėjome!“, mirė.
 Šis kario žygis ikvėpė prancūzui Breallui 1895 m. mintį olimpinį žaidimų metu praveisti šią varžybą, kaip atžymėto įvykio prisiminimą. Maratono bėgimui nustatytos 42,2 km nuotolis. Tiek atstumo yra nuo mūsų lauko iki Atėnų stadiono.
 Nėra nepaprasta, kad nesitreniravęs žmogus šį nuotolį prabėgęs neišlaikė ir mirė, nes nėra viena varžyba nereikalauja tiek daug kruopštaus darbo, idealaus pasiaukojimo ir itin stiprios sveikatos. Bet taip pat nėra varžyba teikia tiek daug neįkeltumų. Dėl to maratonas olimpinį žaidimų metu kelia daugiausia susidomėjimo.

ZUVO MORACH

Rytų fronte karžiškiškai žuvo Vokietijos ir Europos vidutinio svorio bokso meistras Michel Morach, buvęs Vokietijos bokso rinktinės dalyvis. Morach 16 kartų sėkmingai gynė savo valstybės spalvas įvairiose tarptautinėse rungtynėse. Berlyno olimpiados metu jis buvo iškovojęs sidabro medalį. (DNB).

HVEGERĖ VIS DAR MUŠA REKORDUS

Pasaulinė dary rekordistė Ragnhild Hvegerė, prieš savaitę laiko pasiekusi naują pasaulinį rekordą 800 m plaukime laisvu stiliumi, Kopenhagoje įvykiuose plaukimo rungtynėse pasiekė dar tris naujus rekordus. 1500 m laisvu stiliumi ji nuplaukė per 20:57,0 min., pagerinusi ligšiolinį rekordą 48,7 sek. Plaukdama 1500 nuotolį, ji parodė rekordinį laiką 800 yardu (11:08,7 min.) ir 1000 m — 13:54,4 min. nuotoliuose (DNB).

Smulkūs skelbimai

Kas žino apie dingusį Gudisį Vytautą, s. Juozo. Prieš karą dirbo Miesto Savivaldybės garaže Kaune. 1941. VI. 23 buvo priverstas sunkvežimiu išvežti rusus Vilniaus — Minsko link. Zinantieji apie jį prašom pranešti Vytautų pr. Nr. 19, Gudiskiui Juozui. 525(1)

Kas užmiršė naujus pusbačius (tuflius) prašoma atsiminti: Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 15. Radijo krautuovė pas A. Sturą. Neatsiems, pusbačiai bus parduoti ir pinigai bus paaukoti neturtingiems. 544(1)

Tarnaitė, mokanti varti, ieško vietos (tik prie suaugusių). Telef. 29407. 547(1)

Gerai mokas vokiečių kalba, baigęs 8 gimnazijos klases, pilietis ieško tarnybos raštinėje ar bet kurioje įstaigoje. Siūlyti „I Laisvę“ administracijon P. B. 546(1)

Ieškomas girininkas Motiejus Birbilas, tarnaves prie bolševikų valdžios Tverėsčiaus apylinkės miškuose. Žinias perduoti Jurgiui, Birbilui, Jakšto g-vė Nr. 1 — Kaune. 549(11)

Specialiai lietuviams pritaikytu metodu galite greitai išmokti VOKIETIŲ KALBOS.
 Pamokos dėstomos pavieniu ir grupėmis.
 Kreiptis kasdien nuo 15 iki 18 valandos Ugniagesių gatvė Nr. 7 bt. 2. 436(1)

Jeigu kas žinote apie mok. Samulį Vladą, kuris buvo Svedasų, Kunigiškių km. mokyklos vedėjas, prašome pranešti Emilijai Bitinaitėi Kaune, Raseinių g-vė Nr. 30, bt. 2, arba Vaikų infekcinė ligoninė. 542(1)

Dingusi Linčevičienė - Ramoškaitė, Marijona d. Juozo su penkiems vaikais: Linčevičiai Zanas, Kazys, Juozas, Petras, Stasys, s. Petro. Visi gimė Vilkių miestelyje. Zinantieji apie juos prašom pranešti Leonui Zibalui, Maironiškių km, Lapių valsč., Vėjo g-vė. 528(2)

Reikalingas prityres malūnininko padėjėjas. Valstybinis Malūnas ir Lentpiūvė Nr. 2, Jonavos g. 38, kreiptis į direktorių. 526(2)

Mažai šeimai reikalinga tarnaitė. Kreiptis nuo 16 val. Tulpių 5 bt. 4. 530(1)

Kauno Suaugusiųjų Gimnazijoje stojantieji ir pataisų egzaminai pradedės š. m. rugpjūčio mėn. 25 d. 17 val. Gimnazijos Direktorius 531(1)

Mažai šeimai reikalinga tarnaitė. Kreiptis nuo 8—9,30 val. ryto: Prūsų g. 2 bt. 3. 533(1)

Dingęs Vilkauskas Jonas, gimęs Viškūnų km. Prieš karą gyveno Kleboniškių km. Zinantieji prašom pranešti Vilkauskienei, Kleboniško km. 534(1)

Parduodamas geras bufetinis laikrodis. Kreiptis telefono Nr. 29366 nuo 8—9 v. ryto. 535(1)

3-ju asmenų šeimai skubiai reikalinga švarti, mokanti varti tarnaitė. Kreiptis Malėtų 25 a. b. 2. 537(1)

Zinantieji apie mokytoja Kisielį Petrą, bolševikų išvežtą VI. 16 d. prašomi pranešti Kisieliui Jonui Kaune, Vaižganto 12 a, telef. 20321. 538(1)

Pirksiu gerus baldus, sofa, rūb. spinta, bufeta, rašoma stala ir kitus. Pasiūlyti „I Laisvę“ administracijai V. C. Taip pat pirksiu gerą radio priimtuvą, ir laikrodį vyr. bei moteriška. 539(1)

Prityres, mokas vokiečių — rusų kalbas buhalteris ieško tarnybos prekybinėje ar gamybinėje įmonėje Kaune. Kreiptis „I Laisvę“ Administracija 76. 540(1)

Ieškomas pirkti jaunas (8—10 mėnesių) aviganių veislės šuo (septynerandis). Nurodant kainą, siūlyti šio laikraščio administracijai. 545(1)

Pranešimas Kauno Lombardas

praneša visuomenės žiniai, kad nuo š. m. rugpjūčio mėn. 22 d. daiktų patikrinimo dėliai, iki atskiros pranešimo, Lombarde jokios operacijos nebus atliekamos.

Kauno Lombardas 532(1)

Firmai Schichau

reikalingi 30 elektro švaisuotojų. Kreiptis: Gardino g-vė Nr. 65, prie Aleksoto tilto. 495(3)

„ŪKININKAI, DARŽININKAI, SODININKAI IR BITININKAI“

MOKA AUKŠTAS KAINAS
 PERKA:
 1. Kopūstus, agurkus, bulves, pomidorus ir t. t. dideliais ir mažais kiekiais.
 2. obuolius ir kriaušes.
 3. Bičių medų.
 4. Krapus džiovintus ir žalius.
 Prašome siūlyti: daržoves ir krapus, Kaunas, Vilniaus g-vė v. 21. 529(2)

Darbas - tautinei bendruomenei

Kokia visuomenė, toks ir darbo supratimas. Vienaip darbas ver'inamas buržuazinėje visuomenėje, kitaip, esmiškai skirtingai, tautinėje bendruomenėje.

Buržuazinė visuomenė iš esmės materialinė, atseit savinaudė. Ją sieja tik poličiškai tvarkomų egoistinių interesų, kitąp arliant, biznio ryšiai. Atitinkamą materialistiškai joje vertinamas ir darbas. Darbas — prekė. Dirbti reiškia parduoti savo darbo jėgą kasdieninei duonai užsidirbti. Taip darba suprantant tik savanaudiniu uždariauimu, savaime aišku, nepažįstamas joks darbo džiaugsmas. Darbas laikomas neišvengiamu blogybe. Tokiame materialistiniame darbo supratime atsispindi ta pati graikiška darbo sąvoka, kuri darba ir vargą vadino vienu žodžiu.

Su tokiu materialistiniu darbo supratimu buržuazinėje visuomenėje esmiškai sujungta fizinio darbo apskritai panieka. Griežtai skiriamas „baltas" — protinis ir „juodas" — fizinis darbas. Pirmasis švaresnis bei geriau apmokamas, ir todėl gerbiamas, antrasis murzinesnis bei mažiau pelningas, ir todėl tik pakankiamas. Siuraprotišiausias valdininkėlis, tik registruojas raštus ar siuvinėjas aplanus, daug labiau ver'inamas už mechaniką, dirbantį didelio išmaningumo reikalaujantį darbą.

Toks buržuazinis materialistinis darbo vertinimas ir iš jo plaukianti fizinio darbo panieka tautą veikia didžiai pragaistingai: sekdo jos biologines pajėgas ir skaldo jos moralinę vienybę.

Iš vienos pusės tautoje, užuot pūslėtų rankų idealo, ima išgalėti „baltų" darbo „nesuteptų", rankų idealas. Pirmą norima dirbti tik senatvei susitaupyti, paskui imama iš viso vengti sunkesnio ir ieškoti „lengvesnio" darbo. Taj ir yra tautos biologinio sunykimo priežastis. Dėl dabartinio prancūzų tautos suglebimo, kuriuo gudriai pasinaudojo žydiškėji karo kurstytojai, ne paskutinėje vietoje kaltas ir tas ūkininkaitis, kuris, palikęs savo ūkį, vyko mies'ant pasidaryti maitre d'hotel, ar bent valej de chambre, — vyresniuoju viešbučio kelneriu ar kambariniu, ir tas darbininkas, kuris savo vietą anglų kasykloje užleisdamas lenkui ar kitam sve'limtaučiu, ieškojosi lengvesnio, švaresnio darbo.

Iš antros pusės, buržuaziniu materialistiniu darbo vertinimu išskiriamas „baltą" ir „juoda" darba, tauta suskaldoma į du tariamai nesutalkomus sluoksnius: išnaudojamąją buržuaziją ir išnaudojamąjį proletariata. Žydas Marksas ne'ruko iš to padaryti išvadas ir pastaruosius pasiuntė bea'odairinē kovon prieš pirmuosius. Jam kelią parengė pati buržuazija, pūslėtasis rankas pasmerkusi proletarinio skurdo balon.

Pragaistingą buržuazinio materialistinio darbo supratimo veikmę buvo galima nuveikti tik nauju idealistiniu darbo vertės pagrindu. Taj ir atskleidė nacionalsocialistinė Vokietija savąja tautinės bendruomenės sąvoka.

Tautinė bendruomenė — idejinė kraujo bendruomenė. Joje darbas nebėra tik paprastas uždariauimas, o giliausių žmogiškosios būties pajėgų, daugiau ar mažiau, bet visada kūrybinis išvystymas. Dirbama nebe dėl neišvengiamos prievartos, o džiaugsmingai, nes darbas nebe vien pragyvenimo šaltinis, bet ir visų pirma kūrimas savąjai tautinei bendruomenei vertingų kul'ūrinių ir ūkinųjų gėrybių.

Tautinėje bendruomenėje darbas, būtent, esmiškai įgyja visuomeninės prasmės.

Dirbama ne tik kasdieninei duonai užsidirbti, bet ir visų pirma išjungti į tautinę bendruomenę. Atskirą asmenį į tautinę bendruomenę įjungia darbas. Tautinėje bendruomenėje atskiras asmuo dirba ne pa's sau betarpaiškai, bet visuomenei, per kurią jis gauna ir savąją dalį.

Tautinė bendruomenė šalia materialinės darbo ver'ės, kiekybiškai išmatuojamos jo naudos visuomeni, iškelia idealinę darbo vertę, jo vidinę būtinybę tautinei bendruo-

Kaip mūsų kariai „bendradarbiavo" savo korpo „Raudonarmietyje"

Liaudies kariuomenė likvidavę ir įste'gę 29 teritorinį lie.uvių korpusą, bolševikų vadai vietoje „Karių Tiesos" pradėjo leisti dienraštuką „Raudonarmietį".

„Karių Tiesa" kaip kur'uo atžvilgiu bandė pamėgdžioti „Karių". Visą laiką truko originalių dalykų ir buvo ver'čiamasj vertimais iš „didžiosios tėvynės" gyvenimo. Mažiau buvo dedama įvairių mitingų aprašymų, rezoliucijų ir sveik'niimų „autų vadui ir genijui". „Karių Tiesa" pradėjo konkuruoti „Tiesai" ir „Darbo Lietuvai". Tai atkreipė CK dėmesį. Vieną dieną „Tiesoje" pasirodė aštri „Karių Tiesos" kritika, o kitą dieną ji buvo sus abdyta. „Karių Tiesa" buvo nepatenkinti ir prie jos prikomanđiuoti du a'vykėliai politvadovai. Redakcijos nariams įe ne kariai pabrėždavo, kad tai esanti neleis'ina nesąmonė, jog apygardos arba vieno kurio karinio junginio laikraščių būtų leidžiamas didesnis ir puošnesnis, negu raudonosios armijos centrin'iai dienraščiai. Į tai redakcijos nariams lietuviams (žydukai pritariamai tylėdavo) atsakius, kad lietuvių liaudyje jau yra įprasta savo karinį laikraštį matyti turtingą ir puošnų, politvadovai, trumpai atsakė: „Pamusų taip nėra", nepatenkinti nutildavo ir duodavo suprasti, kad Maskva šito nepakės.

Iš pradžių „Raudonarmietį" leido kasdien, nors jau iš pat pirmųjų

dienų priminė, kad tai tik laikinai, nes korpas negali surėti d'enaščio.

Laikraštėlis išėjo uždaras, skurdus, su užrašu pirmojo puslapio viršuje: „Iš dalies neišnešti". Joks civilis ne urėdavo teisės jo pamatyti, nors .en kariu paslapčių nebuvo nė už kapeiką. Visa medžiaga verstinė iš „Krasnaja Zvezda", kitu maskvin'ų laikraščių ir specialiai siunč'amų biuletenių, skiriamų Lieuvos, Latvijos, Estijos, Ecsarab'jos ir kitų naujai užimtų sričių apygardiniams laikrašpalaikiams. Biuleteniuose straipsniai jau būdavo paruš'ii ir tik išsiversti tereikdavo. Didžiąja dalimi užpildydavo Tasso žinios. Kariškumo ko mažiausiai, bet civiliam „Raudonarmietį" pamatyti vis dėlto buvo kuo grieščiausiai draudžiama. Net spausuvėje prie mašinos būdavo, kad darbininkai neišsineštų.

Negaudavo „Raudonarmietio" ir žymiausios mūsų krašto bibliotekos, nors pasižadėdavo jo niekam neduoti skaityti ir laikyti tik istorijos reikalams. Kurį laiką net CK negavo, nors primygtinai kelis kartus reikalavo jiems siuninėti ir „Raudonarmietį". Tik tada, kai CK pasiskundė vyriausiajai korpo politinei vadovybei, buvo gautas griežtas įsakymas „Raudonarmietį" CK siuninėti. Kad CK „Raudonarmietio" negaudavo, daugiausia pačių lietuvių dirbusių redakcijoj ir eksped'icijoj, nuopelnas.

Išskyrus vyriausiąjį redaktorių,

žydukus ir atėjūnus politvadovus, lieuviai, dirbė redakcijoje, nė vienas nebuvo partietis, komjaunuolis ar pagaliau, moprininkas. Tik spalio mėn. buvo pradėtas „valyti" „reakcioneriškas gaivalas", seni darbininkai imti keisti neprityrusiais komjaunuoliais, nors dar kurį laiką pasilikto ir vienas kitas doras lietuvis, kol pagaliau pasisekė jiems ištrukti į kitas tarnybas.

Kad mūsų lieuviai kariai iš karto boikotavo „Raudonarmietį", tai visiems krito į akis.

Kai tik liaudies kariuomenę likvidavo, iš jos likučių sudarė korpa ir pradėjo leisti „Raudonarmietį", tuoj nuo pat pirmųjų jo numerių kaip kirvių nukirsta, nebegauta iš kariuomenės dalių jokių rašinių ar korespondencijų. Nepadėjo nei redakcijos raginimai, nei įkalbinėjimai. Dar likė keli korespondentai, tur bū, komjaunuoliai, — ir tie liovėsi raše.

Redakcija griebėsi paskutinių priemonių: iš kareivių tarpo priskomandiravo vieną reporterį lietuvi, kuris važinėjo po dalis ir rankiojo korespondencijas. Šis grįždamas iš dalių, redakcijos nariams lietuviams atskleisdavo visas „paslaptis", dėl ko „Raudonarmietiu" užtrūko korespondencijos. Tačiau apie tai vyr. redaktoriui ir žydukam nieko nepasakodavo.

Lietuviai kariai ne tik patys nebėrašinėjo į „Raudonarmietį", bet

dar emė persekioti tuos, kuriuos įtardavo parašius kokią nors korespondenciją iš jų dalinio. Nebe pasienkindavo pajuoka, piktu žodžiu, boikotu, bet padarydavo ir kitokių išdaigų. Žiūrėk, vidurnaktį vienas miegančiųjų surikdavo pavojaus šūkį. Visi staiga prabusdavo ir pradėdavo pagalvėmis mėtytis lyg vienas į kita, bet visų pagalvės daugiausia lėkdavo į „vargšą" korespondentą. Po tokio „naktinio pavojaus" korespondento „mūza" nutildavo ir plunksna surūdydavo, kad ir komjaunuolis jis būtų buvęs.

Nors „Raudonarmietio" kiekvieno numerio pirmajame puslapyje būdavo užrašyta „Iš dalies neišnešti", bet žiūrėk — ir pamatai kari, į tokį numerį, žinoma, neskaityta, ką nors suvyniojusį, „nešantį" iš dalies. O tuo tarpu įvairių tautinių bei kitokių švenčių progą ne vienoje dalyje Lenino bei raudonuosiuose kampeliuose slapta atsirasdavo gražiai įrėmintų kokių nors paveikslų iš giliauspaudinių „Kario" viršelių, arba tautinės vėlavėlės. Nei klausinėjimai, nei tardymai nesurdavdo „kaltininkų". Senieji „Kario" numeriai iš naujojo „raudonojo" korpo neišnykdavo.

Nuo lapkričio mėn. pradžios „Raudonarmietis" pradėjo eiti tris kartus per savaitę (vietoje dienraščio) su vedamuoju straipsniu rusų kalba, bet visa jo propaganda lietuviu kareivio širdies nepasiekdavo.

Vokiečių kareivis keliauja po miestą

Tūkstančiai vokiečių kareivių per pastaruosius du mėnesius ilgėsnį ar trumpesnį laiką pabūvojo Kaune. Daugeliui įdomu, kaip jiems patiko mūsų Kaunas. Čia pateikiame vieno vokiečių kario išpūdžius apie Kauną, specialiai mums parašytus. **Red.**

Prieš vokiečių kareivį stovi mažas guminiams ratais vežiko vežimas. Juo, arkliai traukiamu, šiais racionuoto benzino laikais galima pervežti savo lagaminą ir taip pat kartais išvažiuoti pasivažinėti. Kareivis vieną akimirksnį pagalvoja; jis turi laisvą savaitgalio popietę, saulė nepakenčiamai kaitina vasaros kaitroj skėstantį miestą, ir nuotykių troškimas, kurį kiekvienas svetimame krašte pajunta, vilioja pramogauti.

Gyvais ženklais, be žodžių, susikalbėdamas, prieina vokietis prie pirmojo vežimo. Senis patenkintas šypsoi dėl tokio reto svečio. Kareivis lipa į vežimą, ir arklys pajuda iš vietos.

Abu jie, vežikas ir kareivis, per šią kelionę turi mažų išgyvenimų ir minčių. Vežimas sparčių tempu pervažiuoja plačią Laisvės alėją. Vežikas savo gerai nupenėtą arklį nuolat ragina „na" ir „nu" ir savo sutiktiems kolegomis, šiek tiek pasididžiudamas, botkočiu ir garsiu šūktelėjimu nurodo savo neįprastą keleivį. Tu veži tą, — galvoja senis, — kuriam mūsų

graži sostinė turi atiduoti garbę; jis privalo gauti progą rūpestingai apžiūrėti margų krašto ir žmonių vaizdų. Tas, kurį tu šandien veži, yra nežinomas vokiečių kariuomenės kareivis, kuris čia, tarp Kauno mūrų, praleidžia paskutinę savo poilsio dieną, prieš išvykdamas į frontą. Leisk jam šią išgyventi svetimame krašte, kuris kai kuriais atžvilgiais yra kitoks, negu jo tėvynė. Štai, žiūrėkite jį, kitų vežimų kolegos: aš vežu kareivį, aš vežu vokiečių.

Kareivis gi dabar maža tegalvoja apie tai, kas jo laukia netrukus fronte. Jis džiaugiasi savo laisvu popiečiu, šildosi saulėj ir šypsodamasis gaudo lietuvių mergaičių žvilgsnius, kuriuos pusiau iš nustebimo, pusiau iš smalsumo jam pasiūnia. Taip pat jis greitai atkerta į savo pro šalį praeinančių draugų pastabas, kurie ant aukštos sėdynės sėdintį svieto perėjūną visuomet moka pašlepti savo krašto sąmojum. Vargu tas svieto perė'inas atsimins šias ramias valandas patrankų griaudimais, kulkosvaizdžių ir šautuvų klegesy, tačiau jo matytų krašto vaizdų ir miestų ir kaimų gyvenotųjų išpūdžių jis niekuomet neužmirš: staiga jie vėl iškils jo atmintyje, kaip taikos oazė karo apsuptam pasauly. Kaip maža keleivis Kaune pastebė karą, kuris pro čia taip greitai praėjo...

Vežimas pervažiuoja plačią centrinę gatvę ir sunkiai kyla į ilgą Žaliojo kalno aukštumą. Pro Vytauto parką kareivis važiuoja pro apskritas viršutinio miesto gatves ir kelius, pro kaimietiškus namų ir sodų idiliją. Kiekvieną kartą tarp namų jam atsiveria laisva panorama ir leidžia toli pažvelgti į netaisyklingai į kalną kylančius pastatus, į stogus ir bažnyčias, į didelius pastatus ir mažas trobeles Senamiesty ir Naujojo miesto slėny, į upę, kuri šiam miesto vaizdui suteikia veidą. Lietuvos sostinė yra pavyzdys, kaip miestas ir be didžiųjų išplanuotų parkų gali būti nuotalkingas ir gražus kūriny. Jei tik gamta jį apdovanoja derlingumu, gausiais vandenimis ir miškais apaugusiomis kalvomis. Visur kur yra pasilikusių pusiau dirbtinių, pusiau natūralių žulumynų, visur kur naujosios miesto dalys kvėpuoja šviesa ir saule, niekur neprasiveržia amerikoniško modernizmo besaikiškumas. Netoli miesto centro, tarp mažų medinių namelių, yra sodų, kur medžių vainikai tiesia savo šakas ir lapus į dangų, o sodybos rągosi į kalvas ir jose girdėti kudukuojančių paukščių.

Kauno miestas, tai svetimas tuojau pastebė, yra išaugęs patogioj vietoj, didžiausia jo dalis susispaudusi upių santakoj. Tų upių subėgimas senovėj davė miestui pradžią.

Kareivis vėl greitai tempu Kauno rytinė dalimi nuvažiuoja nuo kalno ir iš Savanorių prospekto vėl grįžta į Laisvės alėją, o iš jos pasuka į Duonelaičio gatvę. Dešinėj jo pusėj pasilieka Senamiestis, apie kurį kareiviu jau šis tas buvo pasakota. Šiandien jis nenori jo pamatyti iš arčiau, nes jo vaizdas dar nėra gražus, koks jis turės būti po neilgo laiko. O prieš upės, prie Nemuno, kareivis galėtų dar nuvažiuoti, galėtų apžiūrėti platų tiltą per upę, uostą, geležinkelijų stotį, kuria dabar vėl rieda traukiniai, ir Kauno priemiesčius. Tačiau kareivis jau per savo kelionę į kalną prisirinko pirmam kartui pakankamai išpūdžių. Prieš pasukdamas į „Feldkomandantur" rūmus Daukanto gatvėj, jis dar meta paskutinį savo žvilgsnį į gražią, į parką panašią, Karo Muziejaus aikštę. Ta proga jis atsimena savo vakarykštį pasivaikščiojimą vakare ir patenkintas šypsosi. Ši aikštė — tai „rožių, mergaičių, vaikų ir kareivių" sodas. Čia jau daugelis metų susitinka lietuviai, čia auklės atveda pasivaikščioti savo augininius, ir taip pat čia, kur vakarais ant suolų sėdi jaunos mergaitės, matyti ir lauko pilkos spalvos švarkai, greita gražių palydovių...

ITALŲ PRANEŠIMAS

ROMA. VIII. 21. DNB. Italu kariuomenės generalinis štabas praneša:

Anglų lėktuvų užskrido virš Augustos. Civilinių gyventojų tarpe — keleta sužeistų, medžiaginiais nuos'oliai — nedideli. Tuoj pradėjusį veiktį priešlėktuvinę apsaugą numušė vieną puolusiujų lėktuvų.

Šiaurės Afrikoje buvo tuoj ir sėkmingai atremti priešo puolimai Tobruko fronte. Taiklia artillerijos ugnimi buvo apšaudyti uosto įrengimai ir sukelti gaisrai priešo su-

stiprinimuose. Bengazio miesta vėl bombardavo anglų lėktuvai. Aukų nėra, nedideli nuostoliai pas'atams.

Rytų Afrikoje — smarkūs priešo puolimai ir mūsų kontratakos įvairiuose Gondaro fronto ruožuose. Mūsų nenuilstami daliniai ai'liko eilę stambesnių žvalgybos veiksmų, pastebėdamį keleta priešo ruošiamų puolimų, kuriuos su dideliais nuostoliais atmušė.

Rytinėje Viduržemio jūros dalyje du mūsų torpediniai lėktuvai nuskandino 10.000 tonų pakratą priešišo tanklaivį.